

PRIGODE MED NABIRANJEM SEMEN V OKVIRU PROJEKTA LIFE FOR SEEDS V TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU

// Maruša Poje, Jurka Lesjak

V poletni sezoni 2023 smo v Javnem zavodu Triglavski narodni park načrtovali veliko nabiralniških dni, saj so naše lokacije razpršene po celotnem parku. Nekaj semenskih mešanic smo nabrali že leto poprej, preteklo poletje pa smo želeli pričeti z nabiranjem posameznih rastlinskih vrst za semensko banko. Ne gre zanemariti, da je pomemben del našega dela tudi obnova travnikov na planinah Uskovnica in Konjščica, v letu 2024 pa načrtujemo tudi sanacijo pohodniške poti na Slemenovi špici. Prav obnova teh planin bo potekala z nabranimi semenskimi mešanicami.

Kljub skrbnemu načrtovanju terenskih dni nam jo je marsikdaj zagodlo muhasto in nepredvidljivo deževno vreme, v dolinah Kot in Radovna pa smo se srečali tudi s posledicami hudega vetroloma. Ta je besnel v mesecu juliju, vendar smo se po dogovoru z gozdarji vseeno prebili na lokacijo in nabrali semena.

Čeprav smo se na naših terenih ukvarjali predvsem z rastlinami, smo med sezono doživeli tudi nekaj zanimivih srečanj z najrazličnejšimi živalmi. V spominu nam bo gotovo ostala velika jata planinskih kavk (Pyrrhocorax graculus), ki smo jo med nabiranjem semen nekega poznega avgustovskega dne lahko opazovali s travnika na Mangartskem sedlu. Na drugem koncu Triglavskega narodnega parka, na planini Konjščica na Pokljuki, nam je družbo ob nabiranju semen delala nagajiva čreda krav, na robu gozda pa smo opazili tudi malo podlasico (*Mustela nivalis*) in ogromnega krokarja (*Corvus corax*).

Enega izmed zadnjih terenskih dni v poznem in vročem avgustu smo preživeli na travniku na vzpetini Rudnica, v hribovitem delu med Zgornjo in Spodnjo bohinjsko dolino. Ob prihodu na travnik smo ob

leseni hiški odložili torbe in se lotili nabiranja semen. To je bil gotovo eden lepših travnikov te sezone. Z nabiranjem zadostnega števila nabirkov nismo imeli večjih težav, saj je bil travnik vrstno zelo bogat. Med rastlinskimi vrstami je zbuja pozornost ilirski meček (*Gladiolus illyricus*), ki je bil na travniku res številčen. Med živalmi so prav tako številčno stopale v ospredje samice osastega pajka (*Argiope bruennichi*), ki smo jih lahko prepoznali po belo rumenem zadku s prečnimi črnimi progami in pokončnem cik-cakastem pasu na sredini mreže. Po uspešnem nabiranju semen smo v senci hiške s pomočjo lupe in knjig nič hudega sluteč določevali rastlinske vrste in vnašali nabirke v podatkovno bazo, ko smo na papirnatih vrečkah opazili premikajoče se male pikice. Izkazalo se je, da gre za več sto ličink ščitastega ali trdega klopa (*Ixodidae*). Med nabiranjem smo verjetno na travniku z vrečkami za semena zadeli skupek manj kot milimeter velikih klopov, ki so čakali svojega gostitelja. V upanju, da rešimo nabirke, smo vrečke čistili kar z rokami, kar pa je pomenilo, da smo tudi sami postali gostitelji. Še preden smo se zavedeli situacije, smo jih imeli praktično povsod, na in pod majicami, po rokah, vse tja do ramen in po hlačah! Po končanem delu smo se zato z veseljem okopali v Bohinjskem jezeru, vendar se je ob koncu tedna izkazalo, da klop sploh ni bil edina pršica, s katero smo se srečali na travniku. Med sedenjem na travniku smo očitno privabili tudi žanjsko ali jesensko pršico (*Trombicula autumnalis*), o čemer so še nekaj časa pričali srbeči kožni izpuščaji na manj zakritih predelih naših teles. Vsem, ki se boste slučajno srečali z njo, priporočamo obisk savne, saj se temperatura kože v finski savni segreje na okoli 40 °C, kar je dovolj, da nadležnega parazita pokonča.

Sezona 2023 je bila res pestra. Kljub nekaterim manj ljubim pripetljajem nam bo ostala v lepem spominu!

PLANINSKE KAVKE
(*Pyrrhocorax graculus*)

foto: Maruša Poje in
Jurka Lesjak

OSASTI PAJEK
(*Argiope bruennichi*)

foto: Maruša Poje in
Jurka Lesjak